

1.12.2010

EAPN-Fin

Toimintasuunnitelma vuodelle 2011 (Annual Work Program 2011)

STOP köyhyys – rakennetaan yhteiskunta kaikille

EAPN-Fin – Suomen köyhyyden ja syrjäytymisen vastainen verkosto – on avoin toimintafoorumi köyhyyttä ja syrjäytymistä vastaan toimiville järjestöille, ryhmille ja kansalaisille. Verkosto on perustettu vuonna 1994 ja siihen kuuluu 33 järjestöä tai muuta yhteisöä. Lisäksi sillä on tukijäseninä yksityisiä ihmisiä. EAPN-Fin on Euroopan köyhyyden vastaisen verkoston EAPN:n (European Anti-Poverty Network) jäsen.

Verkosto pyrkii parantamaan köyhyydessä elävien, syrjäytyneiden ja syrjäytymisuhassa olevien asemaa ja edistämään sosiaalisia oikeuksia, perusturvaa, hyvinvointia sekä itsenäistä suoriutumista. Sen tavoitteena on

- tukea köyhyyden ja syrjäytymisen vastaista toimintaa paikallisesti, alueellisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti sekä edistää eri toimijoiden välistä yhteistyötä
- tuoda esiin köyhien ja syrjäytyneiden oma ääni ja edistää köyhyyttä ja syrjäytymistä kartoittavien selvitysten ja tutkimusten tekoa sekä tiedottaa niistä
- toimia Suomen ja Euroopan unionin välisen sosiaalipoliittisen keskustelun ja vuorovaikutuksen edistäjänä.

Köyhyyteen sisältyy paljon aineellista ja inhimillistä hätää sekä vieraantumista sosiaalisesta osallisuudesta. Taustalla on myös poliittisia päätöksiä, joissa ei ole tehty riittävää köyhyyteen ja syrjäytymiseen liittyvää riski- ja vaikutusanalyysia. EAPN-Fin on huolestunut asenteiden ja politiikan kovenemisesta. Verkosto ei kuitenkaan kannata köyhyyspolitiikkaa ja ns. residuaalista hyvinvointimallia, jossa toimenpiteitä suunnattaisiin

yhä enemmän vain kaikkein heikoimmassa asemassa oleville kansalaisille. EAPN-Fin uskoo köyhyyden torjunnassa ennen kaikkea pohjoismaalaisen hyvinvointivaltiomalliin ja universaaleihin palveluihin, jotka kohdistetaan koko väestölle.

VAIKUTTAMISTYÖN PAINOPISTEET VUONNA 2011

Verkoston vuoden 2011 kaikkea toimintaa läpäisevänä perusteemana on edelleen *köyhyyttä ja syrjäytymistä kokevien osallisuus*. Verkosto näkee, että ”köyhyys on tuhlausta” ja ”tulee kalliiksi”, koska ennaltaehkäisy ja inhimilliseen pääomaan sijoittaminen on sekä yksilöiden että yhteiskunnan kannalta edullisempää kuin päätökset, jotka kasvattavat syrjäytymistä ja köyhyyttä.

Toimintavuonna 2011 jatketaan edelleen vahvaksi haasteeksi ja vaikuttamisteemaksi muodostunutta työtä *lasten ja lapsiperheiden köyhyyden vähentämiseksi*. Uutena vaikuttamisteemana vuonna 2011 verkosto nostaa esiin 18–29-vuotiaiden *nuorten aikuisten pienituloisuuteen* etenkin kohderyhmän omien kokemusten valossa. Saatuja kokemuksia ja tuotoksia hyödynnetään ja levitetään edelleen niin kansallisesti kuin EU-tasolla.

EAPN-Finin, kuten koko eurooppalaisenkin verkoston, yleishaasteena on pyrkiä huolehtimaan siitä, että köyhyys- ja osallisuusnäkökohdat otetaan EU:n kehittämisessä taloudellisten näkökohtien kanssa tasapainoisesti huomioon. Viimeaikaisessa EU-politiikassa kansalaisten sosiaalisille perusoikeuksille ja muille hyvinvointinäkökohdille on jäänyt usein vain taloudelle alistettu toissijainen painoarvo, vaikka ne komissionkin retoriikassa ovat tasavertainen kärki kolmiossa jonka muina kärkinä ovat talouspolitiikka ja työllisyyspolitiikka. EAPN-Fin pyrkii nostamaan esiin keskustelua tulo- ja terveyserojen kasvusta suomalaisessa yhteiskunnassa.

Köyhyyden ja syrjäytymisen vastaiseen kansalliseen ja eurooppalaiseen keskusteluun ja toimintaan EAPN-Fin vaikuttaa myös

- levittämällä kansallisella tasolla tietoa EAPN:n ja EU:n ajankohtaisesta toiminnasta ja sen keskeisistä haasteista
- välittämällä tietoa kansallisesta köyhyys- ja syrjäytymistilanteesta ja sen haasteista
- EAPN:lle ja sen kautta EU:lle.

EAPN-Finin ja EAPN:n keskeiset keskustelu- ja vaikuttamishaasteet liittyvät vuonna 2011

- köyhyyden ja syrjäytymisen vähentämisen kansallisiin toimintaohjelmiin (NSR/NRP, *sosiaalisen suojelun ja osallisuuden avoin koordinaatiomenetelmä*)
- pyrkimykseen saada EU:n sosiaalinen pilari tasapainoon talouskasvun ja työpaikkojen lisäämistavoitteen kanssa (*työllisyys ja Lissabonin strategia*)
- pyrkimykseen vaikuttaa EU:n 2020-strategiassa linjatun köyhydentorjuntafoorummin tavoitteisiin, toimintaan ja seurantaan (Platform against Poverty)
- sosiaalisen pilarin merkitykseen EU:n kestävän kehityksen strategiassa
- yleishyödyllisten ja muiden hyvinvointipalvelujen aseman turvaamiseen
- vähimmäistoimeentulon ja muiden sosiaalisten vähimmäisstandardien luomiseen sekä aktiiviseen osallistamiseen
- EU:n perussopimuksen ja D-suunnitelman ("demokratia, dialogi ja debatti") jatkotyöstämiseen
- EU:n päätöksenteon läpinäkyvyyden ja kansalaisjärjestöjen edustavuuden lisäämiseen
- EU:n sosiaaliseen agendaan.

Keskeiset tehtävät 2011

Toimintavuoden aikana kansallisella tasolla verkostossa tuotetaan raportti nuorten aikuisten pienituloisuudesta, joka lähestyy aihetta köyhyyttä kokeneiden itsensä näkökulmasta. Lisäksi EAPN-Fin osallistuu tavoitteiden kannalta oleellisiin tapahtumiin ja seminaareihin toimintaresurssiensa puitteissa. EAPN-Fin osallistuu YK:n köyhyyden ja syrjäytymisen vastaiseen päivään lokakuussa 2011.

Verkoston jäsenten informoimiseksi ja aktivoimiseksi jatketaan ja vahvistetaan sisäistä tiedotusta ja keskinäistä konsultointia.

EAPN-Finin EU-tason vaikuttamistyötä vahvistetaan. Toimintamuotoina ovat tiiviimpi työryhmätyöskentely sekä kansainvälisten yhteistyöverkostojen ja sisäisen koordinaation vahvistaminen.

Köyhyyttä kokevien eurooppalaiseen tapaamiseen (*European Meeting of People Experiencing Poverty*) liittyvää kansallista suunnittelua ja seuranta vahvistetaan aiempien vuosien tapaan kokotoimintavuoden kestäväksi toimintaprosessiksi. Samalla kartoitetaan romanijärjestöjen kiinnostusta osallistua EAPN-Finin toimintaan.

TOIMINTA TYÖRYHMISSÄ

Verkostolla on neljä työryhmää. Myös muita työryhmiä voidaan toimintakauden aikana perustaa tarpeen ja kiinnostuksen mukaan. Läpäisevänä teemana kaikissa työryhmissä käsitellään köyhyyttä ja syrjäytymistä kokevien osallisuutta ja sen vahvistamista, linkittyen sitä kautta sekä verkoston oman perusteeman.

1.Lasten ja lapsiperheiden kokeman köyhyyden teemaryhmän tehtävänä on seurata aihepiirin kansallista tilannetta sekä koordinoida ja aktivoida verkoston jäsentahojen tähän liittyvää toimintaa.

2.Sosiaalipoliittinen työryhmä valmistelee EAPN-Finin prioriteetteja erityisesti osana köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisen teemavuoden toteuttamista sekä kansallista strategiaraporttia (NSR). Lisäksi työryhmä seuraa ja kartoittaa suomalaista köyhyystutkimusta ja vastaa perusturvarikosteeman jatkotyöstämisestä.

3.Terveys ja köyhyys -työryhmä pohtii ja seuraa pitkäaikaissairauksien köyhdyttäviä vaikutuksia, hoidon saatavuutta ja näihin kysymyksiin liittyviä ilmiöitä sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehitystä.

4. Kansainvälisten asioiden työryhmä on suora linkki Euroopan tason kattojärjestön ja EAPN-Finin välillä. Ryhmässä käsitellään EU- ja EAPN-

politiikan ajankohtaisia kysymyksiä tavoitteena priorisoida kansallisesti keskeiset toimintahaasteet sekä lisätä vuorovaikutusta kansallisen ja kansainvälisen tason välillä.

JÄSENTOIMINTA

Verkoston voimavaroina ovat jäsenet, heidän EAPN-yhteistyöhön antamansa taloudellinen ja toiminnallinen panos sekä työskentely omien sidosryhmiensä ja köyhyyttä ja syrjäytymistä kokeneitten kanssa. Verkosto tekee vertaisyhteistyötä mm. sosiaali- ja terveysalan keskusjärjestöjen, kirkon, tutkijoiden ja oppilaitosten kanssa. Verkoston vahvistamiseksi ja jäsenjärjestöjen aktivoimiseksi mukaan toimintaan EAPN-Finin hallitus ja työryhmät jatkavat sisäistä tiedotusta sekä keskeisten haasteitten priorisoimista. Vaikuttamistoiminta suunnataan sekä kansalliseen että EU-tason kansainväliseen suunnitteluun ja päätöksentekoon.

TOIMINTA EUROOPAN VERKOSTOSSA (EAPN)

Suomen verkosto on EAPN:n (European Anti-Poverty Network) jäsen. Jokaisella kansallisella verkostolla on yksi paikka EAPN:n hallituksessa. Lisäksi Suomella on edustajia EAPN:n työryhmissä (Social Inclusion, Employment ja Structural Funds). Euroopan verkoston kautta saatavan tiedon ja kokemusten välittäminen Suomeen sekä suomalaisten näkemysten välittäminen muualle Eurooppaan ovat keskeinen osa toimintaa. Tämä edellyttää EAPN-Finin lähivuosien visioiden, strategioitten ja toteuttamisprosessien selkiyttämistä verkoston toiminta-ajatuksen pohjalta.

Keskeiset tehtävät 2011

- Suomen verkosto osallistuu Euroopan verkoston toimintaan yleiskokouksen, hallituksen, työryhmien, verkostokoulutuksen sekä erilaisten seminaarien kuten köyhyyttä kokeneitten tapaamisen kautta.

- Osallistutaan Euroopan neuvoston köyhyyttä ihmisoikeuskysymyksenä tarkastelemaan hankkeeseen ”*Human rights of people experiencing poverty*”, jonka työryhmään ”*Indivisibility, universality and integrity in the content of the human rights of people experiencing poverty*” pyritään saamaan EAPN-Finin edustus.
- Euroopan verkostossa nostetaan aktiivisesti esille Suomen ja Pohjoismaiden kannalta tärkeitä asioita sekä tuetaan uusien EU-maiden verkostoja.
- Huolehditaan Eurooppa-tason toiminnan tiedonvälityksestä jäsenyhteisöille sekä kansallisten tietojen välittämistä EU-tason toimijoille. Vahvistetaan EAPN-Finin kansainvälisen työryhmän toimintaa.
- Tehdään yhteistyötä Pohjoismaiden (Nordic Welfare Platform) sekä Baltian maiden verkostojen kanssa. Pyritään tarjoamaan toimintaresurssien puitteissa tukea vastaperustetuille kansallisille EAPN-verkostoille etenkin Baltian maissa.

VERKOSTON TOIMINTATAVAT JA TALOUS

Verkosto ei ole rekisteröitynyt. Se toimii *Sosiaali- ja terveysturvan keskusliiton* (STKL) yhteydessä saaden siltä sihteerij- ja taloushallintopalveluja. Verkosto seuraa kolmen sosiaalialan järjestön (Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto STKL, Sosiaali- ja terveysjärjestöjen yhteistyöyhdistys YTY ry, Terveysturvan edistämisen keskus Tekry) käymiä yhdistymisneuvotteluja ja tarvittaessa reagoi niihin.

Verkostoon toiminta rahoitetaan pääosin jäsenmaksuin sekä jäsenten muulla taloudellisella ja toiminnallisella tuella. Eurooppalaisen verkoston laajentumisen ja talousraamin tiukkuuden vuoksi EAPN:n kansallisten verkostojen toivotaan hankkivan yhä enemmän myös esimerkiksi valtiolta saatavaa kansallista rahoitustukea. EAPN-Fin selvittää vuoden 2011 aikana mahdollisuuksien verkoston toimintaresurssien kasvattamiseksi. Verkoston talousarvio vuodelle 2011 on erillisenä liitteenä.